Dugo migracijsko ljeto

Marijana Hameršak

Masovno i vidljivo kretanje izbjeglica i drugih migranata 2015. godine preko Grčke, Makedonije, Srbije prema Europskoj uniji i državama poput Austrije, Njemačke ili Švedske različito se naziva, najčešće kao (europska) migrantska ili izbjeglička kriza. Osim tih, istodobno personalizirajućih i prijetećih termina (New Keywords 2016: 16-22), tada se koristio i termin humanitarna kriza koji su, utječući se mobilizacijskom potencijalu humanitarnog diskursa, promicale nevladine organizacije aktivne u području azila i ljudskih prava. Donekle i s balkanističkim konotacijama, kretanje o kojem je riječ, kao i događaji koji su ga pratili ponekad se, kao što je primijećeno u literaturi (Hess i Kasparek 2022; Minca i Collins 2021: 2), jednostavno nazivaju **balkanskom rutom**.

Bernd Kasparek i Marc Speer (2015) pojam dugog migracijskog ljeta uvode u članku u kojem sažimaju događaje i tendencije koje su kulminirale rujanskim maršem tisuća izbjeglica sa željezničke stanice Keleti u Budimpešti prema Austriji te austrijskim i njemačkim otvaranjem granica za izbjeglice. Mobilizirajući frazem dugo ljeto, odnosno metaforu dugog ljeta kao razdoblja promjene i prevrata, autori migrantska kretanja označavaju kao prekretnička te potencijalno i dugoročno formativna. Pojmom dugo migracijsko ljeto se umjesto na prijetnju i destrukciju koji su implicitni pojmu krize, referira na tih mjeseci oslobođenu mobilnost i široku društvenu **solidarnost**, relativnu suspenziju kontrola duž pravaca masovnih migrantskih kretanja te relativno slobodne prelaske vanjskih, unutrašnjih i **eksternaliziranih** granica EU na tim pravcima.

Gotovo oprimjerujući teze o **autonomiji migracija**, tog su se dugog ljeta pod snagom ljudskog kretanja urušavale i preoblikovale granice, predodžbe i odnosi ne samo **europskog režima migracija**, nego i same EU. Međutim, nakon što je u rujnu 2015. godine Mađarska zatvorila svoje granice za izbjeglice, preusmjerivši kretanje na Hrvatsku, dugo migracijsko ljeto prelazi u „veliku migracijsku jesen“ (Hameršak i Pleše 2017: 102) u kojoj se samostalno, uvjetno rečeno samoorganizirano migrantsko kretanje, kanaliziralo u **koridor**, odnosno **mobilnu detenciju** čiji su sastavni dio vrlo brzo postali **profilacija** i **pušbekovi**.

Objavljeno: 10. 6. 2022. Nadopunjeno: 15. 9. 2023.

Literatura

Hameršak, Marijana i Iva Pleše. 2017. "Zimski prihvatno-tranzitni centar Republike Hrvatske. Etnografsko istraživanje u slavonskobrodskom kampu za izbjeglice". U *Kamp, koridor, granica. Studije izbjeglištva u suvremenom hrvatskom kontekstu.* Emina Bužinkić i Marijana Hameršak, ur. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku, Centar za mirovne studije, Fakultet političkih znanosti – Centar za istraživanje etničnosti, državljanstva i migracija, 101-132.

Hess, Sabine i Bernd Kasparek. 2022. "Historicizing the Balkan Route. Governing Migration through Mobility". U *Viapolitics. Borders, Migration, and the Power of Locomotion* . William Walters, Charles Heller i Lorenzo Pezzani, ur. Durham i London: Duke University Press, 183-207.

Kasparek, Bernd i Marc Speer. 2015. “Of Hope. Hungary and the Long Summer of Migration ”. bordermonitoring.eu. Prevela Elena Buck.

Minca, Claudio i Jessica Collins. 2021. "The Game. Or, 'the Making of Migration' along the Balkan Route". *Political Geography* 91: 1-11.

New Keywords Collective. 2016. "Europe/Crisis. New Keywords of ‘the Crisis’ in and of ‘Europe’ ". *Near Futures Online. Europe at a Crossroads* 1.